והתניא דמים הטעונין יסוד טעונין כיבוס ומחשבה מועלת בהן והמעלה מהן בחוץ חייב ודמים הנשפכין לאמה אין טעונין כיבוס ואין מחשבה מועלת בהן והמעלה מהן בחוץ פטור מאן שמעת ליה דאמר מעלה מהן בחוץ חייב רבי נחמיה היא א) וקאמר טעון כיבוס ומחשבה מועלת בהן והתניא * יצאו שירים והקטרת אימורין שאין מעכבין את הכפרה שאין מחשבה מועלת בהן ב) כי תניא ההיא בשלש מתנות שבחטאת אי הכי טעונין יסוד לקרן אולי אימא ניטענין יסוד ומחשבה מועלת בהן האמרת לא שרי' ולא מפגלא ולא עיילא לגואי כסופן אלא ו) כי תניא ההיא בדמים הפנימים אבל בדמים החיצונים מאי פטור אדתני דמים הנשפכין לאמה ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים בדמים הפנימים אבל בדמים החיצונים פטור **הא** מני ז) רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב ולא מתני ליה תלתא פטורי לבהדי תלתא חיובי רבינא אמר מן הקרן ג) ממש מן היסוד מן הראוי ליסוד אמר ליה רב תחליפא בר גזא לרבינא אימא אידי ואידי ראוי הוא ד) האי מאי השתא ראוי לקרן אמרת לא ראוי ליסוד מיבעיא אלא מן הקרן מן הקרן ממש מן היסוד מן הראוי ליסוד: כל הניתנין על מזבח הפנימי כו': ת"ר ו) ועשה כאשר עשה מה ה) בא ללמוד לכפול בהזאתו ולמד שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום אין לי אלא מתן שבע שמעכבות בכל מקום מתן ד' מניין ת"ל כן יעשה לפר זה פר יום הכפורים

[**והתניא**. בניחותא]: **דמים הטעונין יסוד**. היינו שירים שטעון ו) שפיכת יסוד: **מחשבה מועלת בהן**. אם חישב בשפיכתן על מנת לאכול בשר למחר. ולקמן רמינן עלה: **ודמים הנשפכין לאמה**. שנפסלו ושופכין אותן לסילון שבעזרה המוליא ז) לנחל קדרון: **כי פליגי הכא**. דמחשבה מועלת בהן: **בשלש מתנות כו'**. וכולה הלא מלתא היא דמסקנא דקושיא היא ולאו שינויא. כלומר לא תשמע מיניה דשירים טעון כיבוס ואפי' לר' נחמיה דהך ברייתא בשלש מתנות שבחטאות: **נטענין יסוד**. מלות טעינת יסוד עליהם ששופך שיריהם ליסוד: ה"ג **אלא כי תניא ההיא בדמים הפנימיים**. ולעולם בשירים וכמ"ד לקמן [ע"כ] שירים הפנימים מעכבי הילכך חשיבי לפגל לענין ח) חוץ ולענין כיבוס: **ור' נחמיה היא דאמר**. אף שירים החילונים שהקריבן בחוץ חייב ומשום הכי לא מצי לפלוגי בדידה: **דלא מתני ליה תלתא פטורי**. בחילונים: **לבהדי תלתא חיובי**. דתנא בפנימיות דבשלמא בכיבוס ובמחשבה מצי לפלוגי אבל בהעלאת חוץ לא מצי למיתנייה: **רבינא אמר**. הא דפרכת לעיל וליטעמיך מן היסוד הוא דאין טעון כיבוס הא מן הראוי ליסוד כו' לאו פירכא היא דמן הקרן מן הקרן ממש קאמר הא מן הראוי לקרן כגון שלש מתנות שבחטאת טעון כיבוס כדרב פפא והא דתנן בהו ט) מן היסוד לאו מן היסוד ממש דתידוק מינה הא מן הראוי ליסוד טעון כיבוס ותקשה לך אלא מן הראוי ליסוד קאמר ואשמעינן דמשכלתה זריקה אין השירים טעון כיבוס דאילו מן היסוד ממש לא איצטריכא ליה דהשתא מן הקרן אמרת לא מן היסוד מיבעי: **ואימא אידי ואידי ראוי**. וקמ"ל דיש לך ראוי לקרן ואין טעון כיבוס ואיזה זה שלשה מתנות שבחטאת: **ראוי לקרן אמרת לא**. משנתן מתנה ראשונה ממעטת לכוליה דם מכיבוס: **ראוי ליסוד**. דכבר נגמרו מתנותיו מיבעיא ליה למיתני בתמיה הא מקמייתא אידחי ליה מכיבוס: **אלא ודאי מן הקרן קרן ממש**. אבל הראוי לקרן כל זמן שלא גמר מתנותיו טעון כיבוס והדר אשמעינן דמן הראוי ליסוד אין טעון כיבוס ולמעוטי שירים דאי מן היסוד ממש לא איצטריכא ליה: **ועשה כאשר עשה**. בפר העלם דבר (א) לאחר שפי' בו כל מתנות דמו שנה לכתוב ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת וגו' ומקרא שאינו צריך הוא שהרי כל עבודותיו נתפרשו י) חוץ מיותרת הכבד ושתי הכליות שהוא צריך ללמוד מפר כהן משיח האמור למעלה הימנו והא ליכא למימר דלהכי הדר ואקשינהו להא מלתא דהאי קרא כתיב ביה כפרה וכפר עליהם וגו' ואימורין לא מעכבי כפרה אלא כולה לדרשא וסרסהו דע"כ לא מצי למימר כדכתיב כאשר עשה יא) לדם הפר דמשמע מאחרינא יב) יליף דלא חסר מידי דניבעי למילפיה אלא ועשה כאשר עשה לכפול באזהרת הזאות שלו והכי משמע יג) כאשר עשה (לו) כאשר כתבתי לך כל עשיותיו ושנה עליהם לעכב שאם חיסר כו'. כן שמעתי במנחות: **מתן שבע**. על הפרכת שמעכבות בכל מקום. לקמן מפרש: **מתן ארבע**. שאין מעכבות במתנות החיצונה כדאמרינן לעיל מניין שמעכבות בקרנות הפנימי. ולקמן פריך למה לי קרא (ב) האי כליל ועשה יד) כאשר עשה נמי עלייהו קאי דהא איתיה נמי בהדיה כתיבי: **תלמוד לומר כן יעשה לו**. מזר וכפול ואם אינו לענין מתן שבע תנהו לענין מתן ארבע: **לפר זה פר יום הכפורים**. להשוותו לפר העלם דבר. ולקמיה מפרש למאי הילכתא: כאשר

הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב ולא מיתני טו) תלתא פטורי בהדי תלתא חיובי. כולה סוגיא דשמעתא משמע טז) דרבי נחמיה איירי בדמים החילונים והקשה הרב רבי יעקב מאורלינ"ש דלקמן בסוף השוחט והמעלה (דף קיא.) אמרינן והשתא דאמר רב אדא בר אהבה מחלוקת בשירים הפנימים אבל בשירים החילוני' דברי הכל אין מעכבין וכי יז) קאמר ר' נחמיה בשירים הפנימים ועוד קשה דקאמר יח) [א"ר יוחנן] ר' נחמיה כדברי האומר שירים מעכבין והכא אשכחן חילונים יט) דמקריבן בחוץ חייב ואינן מעכבין דקאמר הכא לר' נחמיה בדמים החילונים תרי פטורי וחד חיובא וכיון דאין מחשבה מועלת בהן ואין טעונין כיבוס א"כ לא מעכבי ועוד דאי שירים הניתנין ליסוד בדמים החילונים מעכבי א"כ מלינו דמים תלויין למטה ותלוין למעלה ובחד מקום לא אשכחן כדאמר לעיל ד) ועוד מי עדיפי משלש מתנות שבחטאת ועוד אמרינן בסוף השוחט והמעלה (לקמן דף קיב.) גבי חטאת שקיבל דמה בשתי כוסות דמוקי לה כר' נחמיה משל למה"ד כו' ומוקי לה בשעיר נשיא אלמא ר"נ בחילונות איירי דומיא דשעיר נשיא מיהו הא לא קשיא אע"ג דהמשל איירי בשעיר נשיא מ"מ כ) רישא לא הוי בשעיר נשיא ול"ל סוגיא דשמעתא אתיא דלא כר' יוחנן וברייתא לא קשיא לר' יוחנן דהא דלא מפליג בדידיה משום דכולה בפנימים קמיירי (תוס') ויש לפרש כא) א"ר יוחנן ר' נחמיה כמ"ד כב) שירים הפנימיים מעכבי ואילו היה עושה אותה כג) בחוץ חייב א"כ יש לחייב אף בחילונים אע"ג דלא מעכבי דגמרי' מאיברים ופדרים ואי פרכת מה לאיברים ופדרים שכן תחילת עבודה שיריים פנימיים יוכיחו ואי פרכת מה לשיריים הפנימיים שכן מעכבין איברים ופדרים יוכיחו ול"ע כד) דהא שיריים הפנימיים קודם אותן תחילת עבודה לקמן (הגהה) ור"ת השיב לו כה) דלאמת הוא דר' נחמיה אף בשירים (ג) החילונים איירי מדקתני שירי הדם סתמא ל"ש פנימים ול"ש חילונים והכי פי' דשמעתא דסוף השוחט והמעלה (נ"ו שם) והשתא דלא"ר אדא בר אהבה מחלוקת בשירים הפנימים אבל חילונים דברי הכל לא מעכבי וכי קאמר ר' יהודה כו) בשירים הפנימים פירוש כי קאמר דשירים מעכבי מוכלה מכפר היינו בשירים הפנימים וכי תניא ההיא בשירים החילונים פי' ההיא דר' נחמיה ור' עקיבא בשירים החילונים כל זה מדברי רב אדא ולדבריו דרבי עקיבא הש"ס קאמר דמה שאמר ר"ע שירי הדם שירי מלוה הן משמע כז) ל"ש פנימים ולא שנא חילונים לא קשיא לרב אדא דר"ע לדברי עצמו השיב לך כח) דפליג אדר' יהודה כט) ולית ליה שירים אין מעכבים אפי' בפנימיים ורבי נחמיה ס"ל לעולם דפנימים מעכבין ושירים חילונים אין מעכבין אפ"ה ל) חייבין בחוץ ור' יוחנן היה סובר דאף חילונים מעכבין לר' נחמיה וזהו לא היה מוקשה לא) דמאי שום תנא דסבר חילונים מעכבים דודאי איכא שום תנא דלית ליה האי סברא דחילונים מעכבין וטעמא דר' נחמיה דחילונים בחוץ משום עיכובא הוא דהא ודאי ליתיה וק' לפרש"י דע"כ ליכא שום תנא שיאמר שירי החילונים לב) מעכבין כדפרש"י דלא מצינו דמים שתלוין למטה ותלוין למעלה ועוד דלא אפשר לומר כן לר' נחמיה שירי החילונים מעכבין כדמוכח בסוף הוציאו לו (יומא דף ס.) דפליגי ר' יהודה ור' נחמיה בדברים הנעשין בבגדי לבן בחוץ דלרבי יהודה לא מעכבי ולרבי נחמיה מעכבי דמפרש ר' יוחנן דשניהם מקרא אחד דרשו והיתה זאת לכם וגו' וכתיב זאת וכתיב אחת לר' יהודה חד למעוטי בגדי לבן בחוץ וחד למעוטי בגדי זהב בחוץ ולרבי נחמיה חד למעוטי בגדי זהב וחד למעוטי שירים דלא מעכבי והתם לג) פריך [ספיר] דרבי יוחנן אדרבי יוחנן מההיא דלקמן דקאמר ר' יוחנן דתני ר' נחמיה לדברי האומר שירים מעכבין קשיא: **ועשה לפר** לד) **כאשר עשה**. פי' בקונט' בפר העלם דבר של צבור כתיב ומקרא שאינו צריך הוא שהרי כל עבודותיו נתפרשו בו חוץ מיותרת הכבד ושתי הכליות שהוא צריך ללמוד מפר כהן המשיח האמור למעלה

מסורת הש"ס

א) עי' ירוש' יומא פ"ה ה"י, ב) [לעיל לח: וש"נ], ג) מנחות ס, ת"כ ויקרא חובה פרש' ד פ"ו ה"ה, ד) [דף לח.]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ועשה וכו' דבר כתיב לאחר: (ב) ד"ה מתן ד' וכו' למה לי קרא הא הא"ד: (ג) תוס' ד"ה הא מני וכו' ור"ת השיב וכו' החילונים איירי. נ"ב ועי' בפירש"י בע"ב [בתוספ] ד"ה שפיכת שיריים:

◆

גליון הש"ס

גמ' יצאו שירים והקטרת אימורין. לעיל דף יג ע"א:

◆

שינויי נוסחאות

א] תיבת היא נמחק (ש"מ): ב] בספרים מדוייקים נוסף אלא (תוס' בשמ' הקודם בסופו. וכ"ה בכ"י מ וק): ג] מן הקרן מן הקרן כל"ל (ש"מ): ד] תיבת הוא נמחק (ש"מ. וכ"ה בכ"י ר): ה] מה תלמוד לומר לכפול בהזאות, ללמד שאם כו' כל"ל (ש"מ): ו] נ"ל שטעונין (ש"מ) וכן בכל הסמות נ"ל שיריים שטעונין במקום שטעון: ז] נ"ל המוציאן (ש"מ): ח] נ"ל ולענין (ש"מ. דברי נחמיה): ט] נ"ל בה וכן (ש"מ): י] בכת"י מתפרש בו. וכ"ה בתוס': יא] נ"ל עשה לפר (ש"מ): יב] דמאחרינא יליף דהא לא (שמכ"י): יג] משמע ועשה לו כאשר כתבתי (ש"מ): יד] נ"ל דועשה (ש"מ): טו] מיתני ליה תלתא כל"ל (ש"מ): טז] נ"ל מוכחא (ש"מ. ובתוס' יומא כלפניו): יז] נ"ל כי (ש"מ): יח] כדאמר ר' יוחנן התם ר' נחמיה כו' (צ"ק): יט] תיבת חיצונים נמחק (ש"מ): כ] לשון התוס' ביומא: מ"מ איכא למימר ר' נחמיה בפנימיים איירי: כא] פי' ובשם רבינו יצחק מצאתי כתוב (ש"מ) [ובתוס' יומא ס ע"ב במקום ויש לפרש, אמת ותירץ רבינו חיים כהן זצ"ל]: כב] נ"ל כדברי האומר (ש"מ. וכ"ה בתוס' יומא): כג] נ"ל אותן (שמכ"י): כד] לשון תוס' יומא ולא נהירא לריצב"א דהיכי קאמר שיריים הפנימיים יוכיחו שהן סוף עבודה והלא תחילת עבודה קורא אותן בהשוחט והמעלה כו': כה] לו בסיגנון אחר והא לך פירושו דאמת כו' (ש"מ): כו] נ"ל נחמיה (ש"מ). ועי' מתלם דילא: כז] נ"ל דמשמע (ש"מ. צ"ק): כח] נ"ל לו (ש"מ. צ"ק): כט] נ"ל נחמיה (גליון): ל] ואפ"ה חייב אכולן בחוץ כל"ל (ש"מ): לא] מקשה דלא מצינו שום תנא כל"ל (צ"ק. רי"א חבר: נ"ל דמצי לאשכוחי שום תנא (ש"מ): לב] בש"מ נוסף דהוא סבר: לג] לפנינו הוגה ע"פ רש"ק ול"ק ע"ש. ועי' פ' אמרי נרופה שתמה עליהם. ועי' תוי"ט פ"ג מק"נ, ובד"י התוס' שיריים הפנימיים וכ"ג ש"מ, ותיקן דשיריים: לד] עי' ש"מ ראע"ג דהתם פריך דרבי יוחנן אדרבי יוחנן כו' כדברי האומר שיריים מעכבין ומסיק קשיא מ"מ רב ארא שלא היה צריך לכך מי ידחקנו לומר דשירים הפנימיים מעכבי לר' נחמיה: לה) תיבת לפר נמחק (ש"מ):

◆

שיטה מקובצת

ב) תניא ההיא. פי' המחשבה מועלת בהן, בג' מתנות, ואשר רבינו אלה, ובמקום היא לרב פסא

תורה אור

ו. וְעָשָׂה לַפָּר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה לּוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם: ויקרא ד, כ

◆

מוסף רש"י

יצאו שירים כו' שאין מעכבין. שירים אין מעכבין כדתניא בלאחו מקומן (לקמן נב.), יכול יעכבנו תלמוד לומר ואת כל הדם ישפוך, נתקו הכתוב ועשאו שירי מלוה כו'. הקטרת אימורין לא מעכבים כפרה דכתיב כי הדם הוא בנפש יכפר (לעיל יג.): ועשה כאשר עשה. בפר העלם דבר כתיב שיעשו לו כאשר עשה לפר כהן משיח שלמעלה הימנו: מה בא ללמוד. והלא כל מה שפירש לפר כהן משיח פירש לפר העלם דבר: לכפול בהזאתו. לשנות באזהרת הזאות בפר העלם דבר: אין לי אלא מתן שבע. דפריכה הוא דמעכבות שכן מתן שבע מעכבין בכל מקום כגון פרה אדומה והזאה דמצורע: ת"ל כן יעשה. ומרבינן כל עשיותיו שיעכבו: לפר זה פר יום הכפורים. מגיסיה דקרא ועשה לפר דרשינן לפר לרבות פר יוה"כ (מנחות כז. כו:)

◆

שיטה מקובצת (המשך)

תלמודא לפר זה פר כהן המשיח (למאי הלכתא לעכב. ונראה [דיליף] לעכב כפרה מדלוקמיה לפר העלם כדפי' בקונטרס בסמוך וגם דומיא דלעכב דיוה"כ, והשתא נמצא עיכובא בגופיה דפר כהן משיח איצטריך (והספר) [לפר זה פר] כהן משיח כדי לכפול בהזאות בפר העלם דבר כדפי'. לכך נראה כדפי' דועשה כאשר עשה לחוד (כלו) [בלאו] שום לפר ילפינן לכפול בהזאות דכוליה קרא אפר העלם קאי וה"ק ועשה לפר כלומר ועשה לו לאותו פר העלם כאשר כתבתי לכך עשיותיו הרי שבכפל בהזאות בפר העלם בלא שום היקש דפר כהן משיח והלכך איתתר לאו תרי לפר, פר ראשון לייה"כ ופר שני דכאשר עשה לפר זה פר כהן המשיח לעכב בפר כהן משיח נוסיף מהיקשא דפר העלם דהא להיקש ולכפול בהזאות לא איצטריך כדפי'. וכן לפר ראשון לא איצטריך לגופיה דפר העלם דהא בפר העלם איירי קרא ותוספת לחוד ידעינן דלאמר העלם קאי הלכך איתתר ליה לפר הראשון לפר יוה"כ. ת"מ קשה לפרש"י דמפירושו משמע מדבעי תלמודא כאשר עשה מה ת"ל, דאי מגיא לאוקמי כן היקשא גופיה לעבודות הדם לא הוי מוקמינן ליה לכפול בהזאות וקשה דהא לר"ש איצטריך בסמוך כן היקשא לעבודות הדם למתן ארבע וא"כ לגופיה מנ"ל לכפול בהזאות. לכך נראה דועשה כאשר עשה משמע דלכפול כל מה שעשו [והלכך] כי נמי איצטריך לעבודות הדם נמי משמע ועשה כאשר עשה דקאמר לטולהו עשיות ועשיות שנאמרו בפר כהן משיח יהיו כולם כתוב בהדיא ועשה בכל עשיותיו ולהכי קאמר מה ת"ל הרי עיקר העבודות מפורשות בהדיא לפר העלם. ויש לקיים פי' מ"מ ולא קשה מההיא דר"ש בסמוך משום דגבי מתן ארבע כי היכי דצריך ללמוד פר העלם מפר כהן משיח ה"נ צריך ללמוד פר כהן משיח מפר [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones